

Ritva Elomaa ps

Kirjallinen kysymys tekijänoikeuslainsäädännön kehittämistä luovan työn tekijöiden toimintaedellytysten edistämiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus valmistelee parhaillaan uutta tekijänoikeuslainsäädäntöä. Lausuntoluonnos on saanut osakseen laajaa kritiikkiä koskien luovan alan työntekijöiden omaisuudensuojaa. Luovien alojen työntekijöiden toimintaedellytysten kannalta on ehdottoman tärkeää, että tekijänoikeuslainsäädäntö turvaa sen perusasian, että työntekijä saa hänelle kuuluvan korvauksen tehdystä työstä. Jos tämä ei toteudu, on itsensä elättäminen luovien alojen työllä haastavaa. Tämä puolestaan heijastuu muun muassa suomalaisen kulttuuri- ja kirjallisuustarjonnan määrään ja tasoon.

EU-direktiivissäkin korostetaan teosten käytön eri alustoilla edellyttävän oikeudenhaltijoilta hankittua lupaa. Jäsenmaiden tulisi myös varmistaa, että tietyt tekijänoikeuksia suojaavat tavoitteet toteutuvat ja oikeudenhaltijoiden asema parantuu. Tämä on erityisen tärkeää digitalisaation mennessä vauhdilla eteenpäin. Esitysluonnoksen perusteella siinä ei riittävästi oteta huomioon edellä mainittuja seikkoja.

Tekijänoikeuskorvaukset kuuluvat oikeudenhaltijoille. Jos tämä keskeinen periaate ei toteudu kunnolla, heikkenvät luovien alojen työllistämismahdollisuudet ja samalla jää hyödyntämättä merkittävä luovien alojen taloudellisen kasvun potentiaali. Tilanteen kriittisyyttä lisää se tosiasia, että koronaepidemia rajoituksineen on vaikeuttanut erityisesti monien luovilla aloilla elantonsa ansaitsevien tilannetta. Helpotusta ei tilanteeseen tuo myöskään veikkausvoittovarojen väheneminen sekä vallitseva epävarmuus kulttuurialan tukien tulevaisuudesta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että kansallinen tekijänoikeuslainsäädäntö mahdollistaa luovilla aloilla työskenteleville oikeudenmukaisen korvauksen tekemästään työstä kaikissa tilanteissa ja rajoittaa riittävästi teosten käyttöä ilman korvauksen maksamista oikeudenhaltijoille ja

onko hallitus jättämässä tekijänoikeuslainsäädännön uudistamisessa suomalaiset luovan työn tekijät heikompaan asemaan kuin EU-direktiivi edellyttäisi?

Kirjallinen kysymys KK 681/2021 vp

Helsingissä 3.12.2021

Ritva Elomaa ps